

Брюксел, 5.6.2019 г.
COM(2019) 500 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ, КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ И ЕВРОПЕЙСКАТА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА**

Европейски семестър 2019: специфични за всяка държава препоръки

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Седма поредна година европейската икономика отбелязва растеж. През мандата на Комисията „Юнкер“ нивата на инвестиции се върнаха на равнищата отпреди кризата; броят на заетите лица достигна най-високото си равнище досега, а публичният дълг като цяло намаля.

Европейската икономика ще продължи да расте през тази и следващата година, като всички държави членки отбелязват положителни нива на растеж, въпреки по-неблагоприятните условия. През изминалата година европейската икономика бе засегната от проблемите в световен мащаб в контекста на постоянно напрежение в търговските отношения, повишена несигурност и значително затягане на международните финансови условия в началото на годината. Вътрешното търсене ще продължи да бъде основната движеща сила на икономическия растеж през тази и следващата година, подкрепено от по-нататъшно повишаване на заетостта и доходите, ниски разходи за финансиране и поддържащи фискални мерки в някои държави членки.

Ефективните структурни реформи, съпроводени от целенасочени инвестиционни стратегии и отговорни фискални политики, продължават успешно да служат като компас за модернизиране на европейската икономика. Специфичните за всяка държава препоръки, приети в рамките на европейския семестър, предоставят насоки за държавите членки, за да могат да отговорят по подходящ начин на трайните и новите предизвикателства и да допринесат за изпълнението на общите основни цели на политиката. От решаващо значение е в контекста на европейския семестър да продължат усилията за реализирането на „образцовия триъгълник“ — насърчаване на инвестициите, провеждане на ефективни реформи, които стимулират устойчив и приобщаващ растеж, и стабилни фискални политики. Специфичните за всяка държава препоръки включват и насоки за укрепване на функционирането и управлението на нашия икономически и паричен съюз и на устойчивостта на икономиките на държавите от еврозоната в съответствие с препоръката от 2019 г. относно икономическата политика на еврозоната¹, както и за постигане на напредък в социалното сближаване в съответствие с Европейския стълб на социалните права.

Слабостите в световния растеж засилват необходимостта от продължаване на усилията за преодоляване на структурните предизвикателства пред икономиките в ЕС. Засиленото провеждане на реформите и тяхното приоритизиране са от съществено значение за укрепване на устойчивостта и потенциала за растеж на нашите икономики с оглед на нарастващите икономически рискове и несигурност. Това включва повишаване на въздействието и мащаба на иновациите и осигуряване на качеството и адекватността на уменията спрямо пазара на труда. Насърчаването на социалното приобщаване, защитата и насърчаването на инвестициите и повишаването на качеството на публичното финансиране са от решаващо значение за смекчаване на въздействието на по-слабия растеж върху заетостта и неравенството. Забавянето на икономически импулс подчертава също и необходимостта от по-симетрично ребалансиране в еврозоната. Държавите членки следва да продължат да подобряват устойчивостта на публичните финанси, особено когато съотношението на дълга към БВП е високо. Същевременно държавите членки с налично фискално пространство и

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5097-2019-INIT/bg/pdf>

ниски равнища на инвестиции следва да го използват за подпомагане на потенциала за растеж. Укрепването на единния пазар и подобряването на взаимното допълване между политиките за единния пазар и националните структурни реформи ще допринесат за подобряване на производителността и устойчивостта на икономиката на ЕС. В световен мащаб обновената стратегия на ЕС относно Китай разкрива големи възможности за създаване на работни места и растеж в Европа².

Инвестициите и реформите трябва да вървят ръка за ръка. С настоящия пакет от мерки Комисията се стреми по-специално към още по-добра координация на инвестициите и реформите и към осигуряване на по-съгласувана рамка за политиката. В съответствие със задълбочения анализ на Комисията в докладите за отделните държави относно нуждите от инвестиции и пречките, пред които са изправени отделните държави членки, в специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. се набляга в по-голяма степен върху инвестициите.

Въпреки че не всички инвестиционни нужди могат да бъдат задоволени чрез фондовете на ЕС, те осигуряват значителни възможности за преодоляване на недостига на инвестиции, посочен в специфичните за всяка държава препоръки. Чрез по-ефективната политическа връзка между европейския семестър и финансирането от ЕС за периода 2021—2027 г., както е предвидена в предложенията на Комисията за следващата многогодишна финансова рамка на ЕС, програмите за финансиране на ЕС, като например програма InvestEU, Механизма за свързване на Европа, програма „Хоризонт Европа“ и фондовете по политиката на сближаване, предоставят значителни възможности. По-конкретно, етапът на планиране на следващите фондове на ЕС по политиката на сближаване е от решаващо значение. Диалогът с националните и регионалните органи относно това как европейските структурни фондове и фондовете по политиката на сближаване³ да се използват по-добре на национално равнище за периода 2021—2027 г. едва сега започва, а специфичните за всяка държава препоръки и докладите за отделните държави предоставят аналитичната рамка за успешно планиране.

2. ИКОНОМИЧЕСКИ ПЕРСПЕКТИВИ, ОБЩ НАПРЕДЪК НА РЕФОРМИТЕ И КОРИГИРАНЕ НА ДИСБАЛАНСИТЕ

Очаква се икономиката на Европейския съюз да продължи да расте през тази и следващата година, макар и с по-бавни темпове. Прогнозираното забавяне на икономическия растеж през 2019 г. се дължи отчасти на значителното отрицателно въздействие на външната среда върху секторите, ориентирани към износ. Някои фактори, специфични за отделни държави и сектори (напр. автомобилната промишленост), също оказват въздействие върху данните за производството в някои големи европейски икономики. В някои страни политическата несигурност на национално равнище и отказът от реформи се отразяват на доверието и перспективите за растеж. Очаква се откриването на нови работни места в съчетание с умерено повишение на заплатите на служителите да подкрепят потреблението и икономическата активност, докато несигурността по отношение на икономическите перспективи продължава да се отразява отрицателно на нагласите. Очаква се инвестициите да

² <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-eu-china-a-strategic-outlook.pdf>

³ Фондовете по политиката на сближаване на ЕС включват Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс и Кохезионния фонд.

продължат да нарастват, макар и с по-бавен темп поради по-неблагоприятната външна обстановка и равнището на несигурност по отношение на търговските политики. Като цяло, благодарение на благоприятните условия за финансиране и подкрепящите фискални мерки в някои държави членки нарастването на вътрешното търсене би трябвало да продължи.

Въпреки че основните показатели са се подобрили значително през последните години, трябва да продължим да работим за подобряване на устойчивостта и потенциала за растеж на европейските икономики. От решаващо значение е да се повиши потенциалът за растеж и да се укрепи фискалното пространство, за да се противодейства на бъдещи икономически сътресения. Предвид мащабните и взаимносвързани рискове по отношение на икономическите перспективи са необходими повече усилия в отговор на структурните предизвикателства и слабостите, които биха могли да възникнат в резултат на забавянето на икономическата дейност. Насърчаването и защитата на инвестициите в образование и умения, качествена инфраструктура и иновации едновременно ще укрепи потенциала за растеж на нашите икономики и ще стимулира съвкупното търсене. Подкрепата за върховенството на закона, по-конкретно независимите съдебни системи и стабилните рамки за борба с корупцията, също е от първостепенно значение в този контекст. Що се отнася до публичните финанси, държавите с висок дълг следва да прилагат политики, които водят до увеличение на фискалния резерв и трайно намаляване на съотношението между дълга и БВП. В същото време е важно сега да се използва фискалното пространство там, където е налично. Следва да се обърне специално внимание на благоприятстващите растежа ефекти и ефектите на преразпределение на разходите, както и на данъчната система във всички държави членки. И накрая, по-симетричното ребалансиране в еврозоната ще ограничи отрицателното въздействие от намаляването на задлъжнялостта върху растежа и ще допринесе за това икономическите резултати да зависят в по-малка степен от външното търсене.

Повече от две трети от специфичните за всяка държава препоръки, отправени до 2018 г., са изпълнени поне с „известен напредък“ (вж. фигура 1). Изпълнението на различните препоръки, договорени с държавите членки от 2011 г. насам, напредва стабилно. В някои случаи се забелязва отстъпление по елементи от основните реформи, приети в миналото. Най-голям напредък е постигнат в областта на финансовите услуги, последван от напредъка по законодателството в областта на трудовите отношения и защитата на заетостта. Напредъкът е особено бавен по отношение на разширяването на данъчната основа, здравеопазването и дългосрочните грижи, както и на конкуренцията в сферата на услугите.

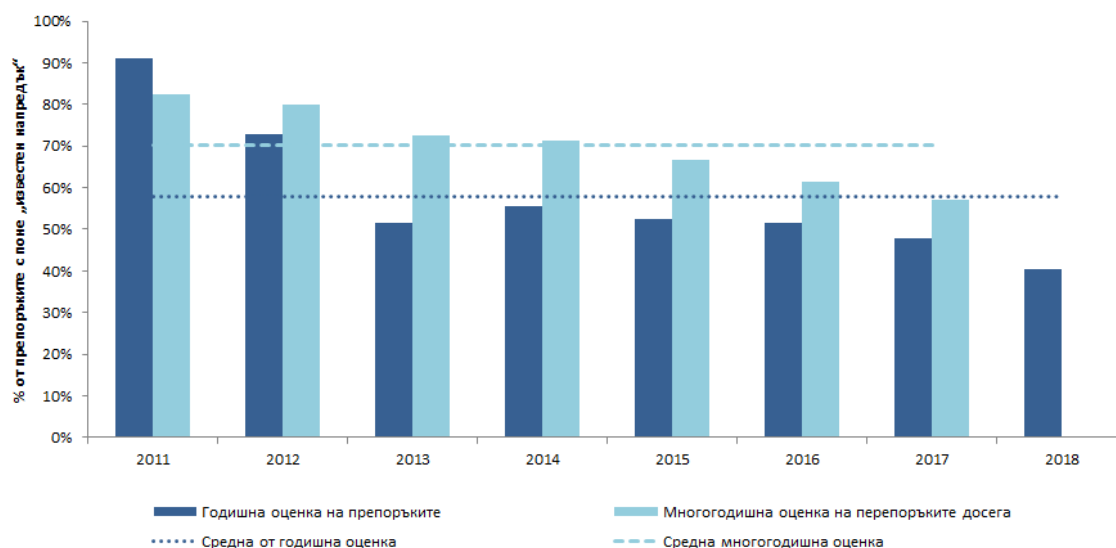
Фигура 1: Настоящо равнище на изпълнение на специфичните за всяка държава препоръки за периода 2011—2018 г.

Бележка: Многогодишната оценка разглежда изпълнението от момента, в който препоръките са били приети за първи път, до публикуването на настоящото съобщение през май 2019 г. Цялостната оценка на специфичните за всяка държава препоръки във връзка с фискалната политика включва спазването на Пакта за стабилност и растеж.

Що се отнася до напредъка в реформите от годишна перспектива, държавите членки са постигнали поне „известен напредък“ по 4 от 10-те отправени към тях препоръки през юли 2018 г. (вж. фигура 2). Този резултат е по-лош, отколкото през предходните години. След оценката, извършена в контекста на докладите по държави през февруари, не е постигнат значителен по-нататъшен напредък в реформите като цяло. Това обаче крие разлики между държавите членки и отделните области на политиката. Изпълнението на реформите продължава да е значително в областта на финансовите услуги, макар напредъкът да е малко по-малък в сравнение със смелите стъпки, предприети в периода непосредствено след кризата. Изпълнението на препоръките за разширяване на данъчната основа и засилване на конкуренцията в областта на услугите остава слабо. С оглед на оставащите икономически и социални предизвикателства и рисковете от влошаване на икономическите перспективи по-решителното прилагане на реформите е от решаващо значение за укрепване на устойчивостта на икономиките в ЕС.

Фигура 2: Изпълнение на специфичните за всяка държава препоръки: годишна оценка за всяка поредна година от 2011 г. насам спрямо изпълнението до днешна дата

Бележка: Многогодишната оценка разглежда изпълнението от момента, в който препоръките са били приети за първи път, до публикуването на настоящото съобщение през май 2019 г. За 2011 г. и 2012 г. е по-трудно да се сравнява годишната с многогодишната оценка поради различната оценка на категориите на специфичните за всяка държава препоръки.

Напредъкът в коригирането на макроикономическите дисбаланси продължава, но са необходими допълнителни мерки на политиката. В някои държави членки частните и публичните дългове продължават да бъдат на рекордно високи равнища, което намалява свободата на действие за преодоляване на отрицателните сътресения. В други държави членки са налице признаци за възможно прегряване, свързано с динамичния ръст на цените на жилищата и повишаването на разходите за труд за единица продукция. Коригирането на външните позиции все още е непълно. Докато големите външни дефицити са коригирани, в няколко държави членки продължават да са налице големи излишъци по текущата сметка въпреки някои леки признаци на коригиране. Големият излишък по текущата сметка на еврозоната остава до голяма степен непроменен, което отразява, от една страна, изоставането на съвкупното вътрешно търсене спрямо икономическата дейност и, от друга страна, повишената конкурентоспособност с трайни нива на износ. По-нататъшното балансиране на икономиката изисква диференциран подход. Държавите членки, които имат дефицит по текущата сметка или висок външен дълг, трябва да продължат да подобряват конкурентоспособността, а държавите членки с големи излишъци по текущата си сметка следва да подобрят условията, които благоприятстват инвестициите и по-високия ръст на заплатите. За всички държави членки мерките за увеличаване на производителността и повишаване на инвестициите са от ключово значение за насърчаване на по-високо ниво на потенциален растеж.

3. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ЗА 2019 — 2020 Г.

Общата цел на препоръките е да се насърчат държавите членки да повишават своя потенциал за растеж чрез модернизиране на икономиките си и по-нататъшно

укрепване на своята устойчивост. Предвид очакваното забавяне всички държави членки следва да дадат приоритет на реформите, насочени към устойчив и приобщаващ растеж. Освен това все по-цифровизираните и глобализирани икономики изискват по-интелигентни инвестиции в подходяща инфраструктура, иновации, образование и умения. Също така цифровизацията, променящият се пазар на труда и застаряващото население, както и екологизирането на икономиката изискват допълнителни усилия за създаването на качествени работни места и гарантиране на устойчиви, адекватни и всеобхватни системи за социална закрила.

Националните социално-икономически тенденции крият регионални различия, които в някои държави са съществени. Погледът назад показва, че ползите от икономическия растеж не са се разпределили равномерно между различните региони. А що се отнася до бъдещето, ясно е, че предстоящите социално-икономически предизвикателства не засягат всички части на обществото по един и същ начин. Ето защо, въз основа на констатациите от докладите по държави за 2019 г., в тазгодишните препоръки се говори за регионалните и териториалните различия, когато това е уместно. Целта е да се идентифицират по-добре специфичните потребности от инвестиции и да се насърчава ускорено икономическо и социално сближаване с помощта на тези инвестиции, които ще бъдат съфинансирани от фондовете на ЕС по линия на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г.

Нарастващата несигурност на световните пазари подчертава значението на единния пазар. Доброто функциониране на единния пазар е от ключово значение за улесняване на достъпа на предприятията до висококачествени суровини на конкурентни цени и за осигуряване на големи и ликвидни пазари за доставчиците на стоки и услуги от ЕС. Относително по-ниското равнище на интеграция на пазарите на услуги бе обект на внимание в миналото, но темпът на реформите често е разочароващ. Пропуснатите ползи в резултат на недостатъчната степен на интеграция на пазарите на услуги нарастват и се разпростират в различните държавите членки. Освен това са възможни подобрения и в някои области на пазарите на стоки, особено по отношение на прилагането на принципа за взаимно признаване. Създаването на истински единен пазар за капитали в Европа чрез изграждането на съюза на капиталовите пазари ще подобри способността на финансовата система да поема сътресения благодарение на разнообразяването на достъпа до финансиране за предприятията и насърчаването на нови инвестиционни възможности. Консолидирането на единния пазар изисква допълнителни усилия за реформи на национално равнище с цел постигане на напредък в интеграцията на цифровото, енергийното, капиталовото и транспортното измерение на пазара. Така например на Италия се препоръчва да подобри качеството на своята инфраструктура, като вземе предвид регионалните различия.

През февруари 2019 г. Комисията установи дисбаланси в 13 държави членки. Специфичните за всяка държава препоръки се нуждаят от подходящи последващи действия за преодоляване на дисбалансите. Въз основа на задълбочен преглед Комисията констатира, че в 10 държави членки се наблюдават дисбаланси по смисъла на процедурата при макроикономически дисбаланси (България, Хърватия, Франция, Германия, Ирландия, Португалия, Нидерландия, Румъния, Испания и Швеция), а в три държави членки има прекомерни дисбаланси (Кипър, Гърция и Италия)⁴.

⁴ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейската централна банка и Еврогрупата: Европейски семестър за 2019 г.: оценка на напредъка в структурните реформи,

- По отношение на Хърватия се стигна до заключението, че дисбалансите вече не са прекомерни с оглед на подобряването на икономическата ситуация и напредъка в политиката.
- Гърция бе обект на задълбочен преглед за първи път след приключване на програмата за финансова помощ, а политиките за преодоляване на дисбалансите се следят в съответствие с рамката за засилено наблюдение, приложима след приключване на програмата.
- В Кипър продължава да има значителни слабости, въпреки подобрената икономическа обстановка и неотдавнашното засилване на политическите ангажименти.
- В Италия се наблюдава влошаване на перспективите за растежа и публичните финанси, а неотдавнашни мерки на политиката доведоха до отстъпление по отношение на елементи на предишни реформи, включително по отношение на пенсионната система. През февруари Комисията обяви, че като се има предвид, че влошаването или облекчаването на макроикономическите дисбаланси в Италия ще зависи до голяма степен от бъдещите политически действия, тя ще следи отблизо ангажиментите, поети от Италия за справяне с дисбалансите. В тази връзка националната програма за реформи на Италия за 2019 г. обхваща само отчасти структурните въпроси, повдигнати в специфичните за всяка държава препоръки за 2018 г., и често липсват подробности за няколкото включени в нея нови ангажименти и за графика на тяхното изпълнение. Въпреки това нейната стратегия за реформи се основава върху мащабните реформи, които предстоят в различни области, което показва широка приемственост за разлика от предишните национални програми за реформи.

Както и през предходните години специфичното наблюдение в рамките на процедурата при макроикономически дисбаланси ще се извърши и за всички държави, в които са установени дисбаланси или прекомерни дисбаланси.

Публични финанси и данъчно облагане

Държавният дълг намалява, но напредъкът е неравномерен в отделните държави членки. Някои държави не са се възползвали в достатъчна степен от благоприятните циклични условия и ниските лихвени проценти през последните години, за да изградят фискален резерв. Други са постигнали стабилно състояние на бюджета, което им осигурява фискално пространство за подпомагане на инвестициите. Като цяло фискалната позиция на еврозоната е останала в общи линии неутрална през периода 2015—2018 г., като според прогнози на Комисията се очаква тя да стане леко експанзионистична през 2019 г.

Държавният дълг остава висок в няколко държави членки. Въздействието на застаряването на населението поставя допълнителни предизвикателства и изисква трайни реформи на системите на пенсионното осигуряване, здравеопазването и дългосрочните грижи, за да се повиши тяхната ефикасност, ефективност и адекватност

предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси и резултати от задълбочените прегледи в съответствие с Регламент (ЕС) № 1176/2011 (COM(2019) 150 final).

и да се запази дългосрочната им фискална устойчивост. Пенсионните реформи, с които се цели постиган на баланс между професионалния живот и пенсионирането и подпомагане на допълнителните пенсионни спестявания, продължават да са от съществено значение. Когато е необходимо, реформите на социалната система трябва да бъдат договорени своевременно, като се отчита тяхното въздействие върху засегнатите групи. Опитът показва, че тези области са сред най-трудните за реформиране, поради което процесът трябва да започне незабавно. В същото време той трябва да включва широки консултации със заинтересованите страни от самото начало. Отмяната на реформи категорично следва да се избягва и поправя, тъй като това би могло да застраши фискалната устойчивост и да понижи потенциала за растеж и справедливостта между поколенията.

Укрепването на фискалната устойчивост на еврозоната и нейните държави членки изисква диференцирани национални фискални политики. Наличното фискално пространство и разпространението на ефектите в отделните държави трябва да бъдат взети под внимание. Държавите членки, които все още имат високи равнища на публичен дълг, следва да продължат да изграждат фискален резерв. По този начин ще се намали уязвимостта им по отношение на сътресения и ще се даде възможност за пълноценното функциониране на автоматичните стабилизатори при следващия икономически спад. Специфичните за всяка държава препоръки съдържат изисквана фискална корекция в съответствие с Пакта за стабилност и растеж за държавите членки, които все още не са постигнали своята средносрочна бюджетна цел. На държавите членки с подходящ обхват също се препоръчва да използват фискалната и структурната политика в рамките на правилата на Пакта за стабилност и растеж с цел увеличаване на публичните инвестиции в подкрепа на растежа и възстановяването на баланса на икономиката.

Подобряването на качеството на публичните разходи би могло да повиши способността на публичните финанси да подкрепят растежа и социалното сближаване. Преминването към структура на публичните разходи и приходи, която благоприятства образованието, заетостта и инвестициите, е средство за повишаване на потенциала за растеж. Следователно, наред с усилията за контролиране на разходите и подобряване на ефективността, трябва да продължат да се предприемат мерки за изграждане на стимулираща растежа структура на публичните разходи. При условие че прегледите на разходите се изготвят добре и се прилагат строго, те са ефективен инструмент за подобряване на структурата на публичните разходи, включително чрез разширяване на възможностите за продуктивни и добре насочени публични инвестиции. Въпреки че много държави членки вече предприеха различни видове прегледи на разходите (напр. Кипър, Естония, Люксембург, Словакия и Испания), все още има възможност за повишаване на използването на подобни процеси, за разширяване на техния обхват, подобряване на използваната методика и по-добро свързване на прегледите с бюджетния цикъл. И накрая, тъй като в някои държави прегледите доведоха до успешно установяване на области, в които ефективността на разходите може да се подобри, необходимо е тези констатации да бъдат превърнати в политически действия.

През годините държавите членки значително подобриха своите фискални рамки и в много държави това подпомага изпълнението на стабилни фискални политики. Има обаче известен брой държави членки, в които реформите следва да продължат с оглед на установяването на добре оформена и ефективна фискална рамка. На Хърватия и Испания се препоръчва да укрепят своите бюджетни рамки, Австрия и Белгия се

нуждаят от допълнително подобрене на своите правила за фискална координация, а в Полша е необходимо допълнително укрепване на бюджетните процедури. В същото време в други държави членки реформите са в застои и е необходим нов стимул за подновяване на усилията. Освен това непрекъснати акцент върху изпълнението е от ключово значение навсякъде, за да се гарантира, че с фискалните рамки се реализират целите за постигане и поддържане на стабилна фискална политика.

Данъчните и осигурителните системи могат да допринесат за стимулиране на приобщаващия растеж. Добре структурираните данъчни и осигурителни системи могат да се използват за подпомагане на частните инвестиции и подобряване на бизнес средата, за насърчаване на заетостта и участието на пазара на труда, за намаляване на неравенствата и за постигане на социално и екологично устойчива икономика. Във тази връзка няколко държави членки получиха препоръка да прехвърлят данъчната тежест от сферата на труда към други области, за да се насърчи по-устойчив икономически растеж.

Тъй като борбата с агресивното данъчно планиране е приоритет, Комисията представи законодателни предложения за подобряване на прозрачността, ефективността и съгласуваността на данъчната система. Транспонирането на законодателството на ЕС и на международно приетите инициативи ще спомогне за ограничаване на практиките на агресивно данъчно планиране. Определени елементи на данъчните системи на някои държави членки, например Кипър, Унгария, Ирландия, Люксембург, Малта и Нидерландия обаче биха могли да се използват от дружества, които прибягват към агресивно данъчно планиране.

Каре 1. Актуална информация за надзора по Пакта за стабилност и растеж

Въз основа на оценката на програмите за стабилност и конвергенция за 2019 г. Комисията предприе и редица мерки в рамките на Пакта за стабилност и растеж.

Комисията препоръчва процедурата при прекомерен дефицит за Испания да бъде прекратена. Вече няма да има държави членки, обхванати от корективните мерки на Пакта за стабилност и растеж.

Комисията прие доклади за Франция, Белгия, Кипър и Италия съгласно член 126, параграф 3 от ДФЕС, в които прави преглед на спазването от тези държави на критериите за дефицита и дълга по смисъла на Договора. За Франция следва да се счита, че понастоящем страната спазва критериите за дефицита и за дълга. За Белгия от настоящия анализ не може да се заключи в достатъчна степен дали е спазен критерият за дълга. Що се отнася до Кипър, Комисията счита, че не са необходими допълнителни действия за вземането на решение за наличието на прекомерен дефицит. В случая на Италия анализът показва, че критерият за дълга следва да се счита за неспазен, поради което има основание да се задейства процедурата при прекомерен дефицит въз основа на дълга.

Освен това Комисията препоръчва Съветът да вземе решение, че Унгария и Румъния не са предприели ефективни действия в отговор на препоръката на Съвета от декември 2018 г. в рамките на процедурата при значително отклонение. За Румъния тази процедура започна през юни 2017 г. вследствие на наблюдавано значително отклонение през 2016 г. За Унгария процедурата започна през юни 2018 г. вследствие на наблюдавано значително отклонение през 2017 г. Освен това Комисията отправя предупреждения към Унгария и Румъния относно наличието на значително отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел през 2018 г. За Румъния това е трето предупреждение, а за Унгария — второ. Комисията препоръчва Съветът да приеме препоръка за Унгария и Румъния да отговорят по

Пазар на труда, образование и социална политика

Условията на пазара на труда продължават да се подобряват. Равнището на заетост в ЕС достигна рекордно високи нива, а безработицата е на рекордно ниско равнище за този век. Същевременно все още са налице значителни различия между отделните държави, региони и групи от населението. С цел да се подобри функционирането на пазара на труда на Белгия, България, Кипър, Финландия, Гърция, Унгария, Ирландия, Словения и Испания се препоръчват целенасочени действия за повишаване на ефективността на активните политики по заетостта и/или за укрепване на капацитета на службите по заетост. Полша, Португалия и Испания следва да обърнат внимание на големия дял на работещите на временни договори, като същевременно насърчават преминаването към работни места на безсрочни договори.

Участието на жените на пазара на труда продължава да нараства, но все още съществуват неравенства между половете по отношение на заетостта и заплащането. Това често се дължи на възпиращи фактори за започване на работа, недостатъчни възможности за баланс между професионалния и личния живот или липса на достъпни детски заведения и заведения за дългосрочни грижи. Препоръки по тези въпроси са отправени към Австрия, Чешката република, Естония, Германия, Ирландия, Италия, Полша и Словакия.

Достъпът до висококачествено образование и обучение е от ключово значение за осигуряването на възможности за развитие на умения и компетентности през целия живот за всички граждани, като се отчитат бъдещите нужди. Инвестирането в човешки капитал е жизненоважно за основания на знания, устойчив и приобщаващ растеж в контекста на все по-голям недостиг на умения и все повече несъответствия между търсените и предлаганите умения и в условията на един променящ се свят на труда. Въпреки това нивото на уменията остава ниско сред няколко групи от населението. В тази връзка на множество държави членки се препоръчва да укрепят и модернизират системите си за образование и обучение. Например България, Хърватия, Чешката република, Естония, Франция, Гърция, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Полша, Португалия, Словакия и Словения следва да предвидят мерки за придобиване а умения, ориентирани към бъдещето, включително за насърчаване на ученето за възрастни. Към Белгия, България, Хърватия, Кипър, Гърция, Литва, Португалия, Румъния и Испания са отправени препоръки за подобряване на съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда. На Испания също се препоръчва да понижи нивата на преждевременно напускане на училище, а на Кипър, Гърция и Латвия — да увеличат капацитета на професионалното образование и обучение. В няколко държави членки са необходими допълнителни усилия за подобряване на качеството и приобщаващия характер на системите за образование и обучение, като се отдели специално внимание на групите в неравностойно положение, а Чешката република и Италия следва да повишат привлекателността на учителската професия.

Социалната ситуация продължава да се подобрява, но все още има пропуски по отношение на обхвата на системите за социална закрила и достъпа до услуги. Бедността намалява, но остава висока в някои държави членки. Бедността сред

работещите също е предизвикателство в няколко държави членки. Освен това някои групи в неравностойно положение, като например лицата с увреждания и хората с мигрантски произход, са изправени пред трайни предизвикателства. Предоставянето на подходяща социална закрила на работниците с нестандартни форми на заетост и самостоятелно заетите лица е от решаващо значение за благосъстоянието на работната сила и за доброто функциониране на пазарите на труда. Изпълнението на мерки за подобряване на обхвата, адекватността или ефективността на системите за социална закрила, включително схемите за минимални доходи, се препоръчват на България, Естония, Унгария, Латвия, Португалия, Румъния и Испания, а на Хърватия и Гърция се препоръчва извършването на по-широкообхватни реформи на системите за социални обезщетения. В България, Естония и Финландия е необходим по-добър достъп до качествени социални услуги. Една от препоръките, отправени към Нидерландия, има за цел да се насърчи въвеждането на подходяща социална закрила за самостоятелно заетите лица. Към Чешката република и Латвия са отправени специфични препоръки за осигуряване на подкрепа за лицата с увреждания.

В няколко държави са в ход реформи на системите за здравеопазване с цел да се гарантира достъпността на здравните грижи за всички, като същевременно се подобри тяхната икономическа ефективност и устойчивост. Държавите членки следва да продължат да полагат усилия, като дават приоритет на внимателното формулиране на всеобхватни мерки и на подкрепата за приемането и прилагането на реформите в областта на здравното обслужване. Често за целта са необходими допълнителни инвестиции. В тази връзка са отправени препоръки за подобряване на ефективността, достъпността и устойчивостта на здравеопазването към Австрия, България, Кипър, Чешката република, Гърция, Финландия, Унгария, Италия, Латвия, Литва, Малта, Полша, Румъния, Словакия и Словения.

Социалният диалог е ключов фактор за успешното формулиране и прилагане на политики. Участието на социалните партньори и останалите заинтересовани страни подобрява ангажираността по отношение на политиките и води до по-добри и по-устойчиви резултати от политиката. В рамките на последващи действия във връзка с минали специфични за всяка държава препоръки, някои държави са увеличили възможностите за структуриран диалог и участието на организациите на работодателите и синдикалните организации. Макар да не съществува един-единствен модел, който да служи като отправна точка, има възможности за подобряване на социалния диалог и по-голямо участие на социалните партньори при разработването на политики в няколко държави членки, като например Унгария, Полша и Румъния, докато в Хърватия и Гърция продължават да са налице сериозни предизвикателства.

Инвестиции, политики за конкурентоспособност и по-добра бизнес среда за постигане на по-висока производителност

В съответствие с напредъка по Плана за инвестиции за Европа, т.нар. план „Юнкер“, разработването на всеобхватна инвестиционна политика на ЕС продължава да бъде от решаващо значение за гарантиране на настоящия и бъдещия растеж. От стартирането на Плана за инвестиции за Европа са мобилизирани и продължават да бъдат мобилизирани значителни частни и публични финансови средства за инвестиции в стратегически сектори на икономиката на ЕС, което дава значителен тласък на растежа и създаването на работни места. Към май 2019 г. планът „Юнкер“ се очаква да генерира инвестиции в размер на близо 400 милиарда евро и да осигури създаването на 750 000 работни места, като тази стойност се очаква да

достигне 1,4 милиона до 2020 г. В допълнение към стимулирането на инвестиции, в рамките на плана „Юнкер“ бе създаден списък с подходящи проекти и бе поставен акцент върху мерки, които да направят бизнес средата по-благоприятна за инвестиции.

Фондовете на политиката на сближаване на ЕС следва да се използват по оптимален начин за увеличаване на инвестициите в съответните области на политиката. Това би трябвало също така да спомогне за намаляване на все още съществуващите регионални различия в страните от ЕС. В този контекст тазгодишните доклади по държави и специфичните за всяка държава препоръки предоставят специфични насоки в помощ на планирането на средствата от ЕС в рамките на следващата многогодишна финансова рамка.

През тази година акцентът върху инвестициите при анализа на европейския семестър помогна за идентифициране на инвестиционните приоритети в държавите членки с най-високо равнище на макроикономическа възвръщаемост и за посочване на регулаторните и структурните пречки, които възпрепятстват потенциала за растеж в дългосрочен план. Нарастването на инвестициите през последните години е неравномерно разпределено по отношение на отделните сектори, държави и видове активи. Продължават да съществуват различия между инвестициите в публичния и в частния сектор: размерът на частните инвестиции се увеличава непрекъснато от 2013 г. насам и вече достига средните си стойности от преди кризата, докато размерът на публичните инвестиции започна да се повишава едва през 2017 г. Освен това, въпреки че инвестициите са нараснали във всички държави членки, в някои от тях размерът на инвестициите все още е значително под дългосрочната средна стойност отпреди кризата.

Каре: Специфични за всяка държава препоръки по отношение на инвестициите и политиката на сближаване на ЕС за периода 2021—2027 г.

Европейската комисия подчертава важната роля на инвестициите като част от „образцов триъгълник“, включващ разумни фискални политики и структурни реформи.

В рамките на европейския семестър за 2019 г. се поставя още по-силен акцент върху инвестициите. Свързаните с инвестициите съвети, предоставени на държавите членки в пакета по настоящия европейски семестър привеждат в действие ангажимента на Комисията да се установи по-силна връзка с бюджета на ЕС, и по-конкретно с фондовете по политиката на сближаване на ЕС за периода 2021—2027 г., като се отчитат регионалните особености⁵.

Укрепването на връзката между европейския семестър и фондовете по политиката на сближаване на ЕС ще доведе до по-добро и по-ефективно планиране и съответно до по-добри и по-целенасочени инвестиции, водещи до повишаване на производителността и растежа в дългосрочен план. С тази оперативна връзка се рационализират съществуващите процеси и се гарантира по-голяма съгласуваност между координацията на икономическите политики и използването на средства от ЕС без допълнителна бюрократична тежест.

Аналитичната основа на европейския семестър може ефективно да се използва в диалога между държавите членки и Комисията, който води до програмирането на средствата. В това каре се обяснява как свързаните с инвестициите насоки в рамките на европейския семестър следва да подпомогнат процеса на програмиране.

Годишният обзор на растежа за 2019 г. — отправната точка на европейския семестър, съдържа призив за по-целенасочени инвестиционни политики в държавите членки. В тазгодишния зимен пакет от доклади за всяка държава бяха анализирани нуждите на всяка държава от инвестиции въз основа на експертен анализ на последните социално-икономически тенденции, като специално внимание бе отделено на секторната конкурентоспособност и необходимостта от насърчаване на приобщаващия и устойчив растеж. Регионалните и териториалните различия в рамките на държавите членки са взети предвид, когато е уместно. На този анализ се основава виждането на Комисията относно най-доброто използване на средствата от фондовете по политиката на сближаване на ЕС за периода 2021—2027 г.⁶, както е посочено в приложение към докладите по държави (приложение Г), което предоставя насоки за инвестиционните приоритети в рамките на тези фондове. Приложенията са съставени с цел да осигурят солиден принос към диалога за програмирането с държавите членки. Инвестиционните приоритети, посочени в приложение Г, са разпределени в три категории (нужди, приоритетни нужди и нужди с висок приоритет) въз основа на тяхното значение за социално-икономическото и териториалното развитие и като са взети предвид изискванията за тематична концентрация, посочени в предложенията на Комисията за фондовете по политиката на сближаване на ЕС за периода 2021—2027 г. Заедно с другите аналитични констатации в докладите по държави, приложенията вече са представени на държавите членки с цел да започне диалогът относно програмирането

⁵ Съобщение на Комисията „Модерен бюджет за Съюз, който закриля, предоставя възможности и защитава“, COM (2018) 321 final.

⁶ Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс и Кохезионния фонд.

на следващото поколение фондове по политиката на сближаване на ЕС, чиято цел е програмните документи да бъдат приети възможно най-скоро.

В настоящия пролетен пакет Комисията представя предложението си за специфични за всяка държава препоръки. Специфичните за всяка държава препоръки са много по-обща в сравнение с инвестиционните насоки в приложенията към докладите за отделните страни. Препоръките се отнасят до нуждите от реформи и инвестиции за икономика като цяло. Тези нужди могат да бъдат посрещнати както чрез финансиране, така и чрез регулаторни мерки. Подходящо е да се отбележи, че не всички инвестиционни нужди на държавите членки могат да бъдат финансирани със средства от фондовете на ЕС, но тези фондове могат да допринесат значително за преодоляване на предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестър, като се вземат предвид техните особености (като например тематичните концентрации).

Специфичните за всяка държава препоръки се различават по обхват и задълбоченост, но същевременно са съгласувани с инвестиционните насоки в приложенията към докладите за страните, които са насочени конкретно към нуждите от инвестиции, за които може да бъде предоставено съфинансиране от фондовете по политиката на сближаване на ЕС.

Напредъкът в изпълнението на аспектите, свързани с инвестициите, в специфичните за всяка държава препоръки ще се следи като част от бъдещите цикли на европейския семестър. Наблюдението на приноса на фондовете по политиката на сближаване на ЕС за периода 2021—2027 г. към изпълнението на специфичните за всяка страна препоръки ще се основава на информацията, събрана в рамките на съществуващи форуми и процеси (срещи и доклади за годишен преглед, комитети за наблюдение).

Продължават да съществуват пречки пред инвестициите в целия ЕС. Като цяло регулаторните пречки, институционалните недостатъци и пречките за навлизане, дейност и излизане понижават стимулите за предприятията да инвестират и пречат на преразпределянето на ресурси. Комисията разгледа и ще продължи да обръща внимание на регулаторните и административните пречки на национално равнище и на равнище ЕС. Инициативите на равнище ЕС и структурните реформи в държавите членки се допълват взаимно. Въпреки постигнатия напредък в преодоляването на пречките пред инвестициите както на национално, така и на европейско равнище, все още са налице значителни пречки в отделните държави и области на политиката. В Италия например трудностите при достъпа до финансиране ограничават инвестициите от страна на малките и средните предприятия и от новаторски предприятия, а административният капацитет и несигурността относно прилагането на правилата за възлагане на обществени поръчки ограничават инвестициите от страна на публичните органи. Недостигът на умения, институционалните недостатъци и регулаторната несигурност продължават да са сред основните пречки пред инвестициите в България. Нестабилната регулаторна среда и недостатъчната наличност на работна ръка с подходящи квалификации в някои сектори остават пречка в Полша. Неблагоприятната бизнес среда и достъпът до финансиране са основните пречки в Кипър.

За инвестициите са необходими доверие сред бизнеса, предвидимост и правна сигурност, както и пълното зачитане на принципите на правовата държава. В някои държави членки, като например Австрия, Словакия и Словения, се наблюдават значителни регулаторни подобрения, въпреки че все още има възможност за допълнителни подобрения. Световните конкуренти също подобряват своята бизнес среда, поради което реформите трябва постоянно да се преразглеждат, за да се

поддържа конкурентното предимство. Регулаторната стабилност, предвидимостта и висококачествените институции, основани на върховенството на закона, включително ефективните и независими съдебни системи, са от решаващо значение за запазването на благоприятна за инвестиции среда. Върховенството на закона, ефективните съдебни системи и борбата срещу корупцията ще подобрят бизнес средата и ще донесат ползи в дългосрочен план под формата на инвестиции и работни места. В някои държави членки усилията за борба с корупцията продължават, но проблемът все още е сериозен в няколко държави членки, което оказва отрицателно въздействие върху бизнес средата и инвестициите. Повишаването на ефективността на разследването и наказателното преследване на корупцията и подобряването на нейното предотвратяване продължават да бъдат основни цели. Чешката република, Хърватия, Унгария, Италия, Малта, Кипър и Словакия получиха препоръки с акцент върху тези аспекти.

Ефективните държавни администрации и трайните усилия за намаляване на административната тежест подпомагат конкурентоспособността на европейските предприятия. Административната тежест остава пречка пред инвестициите, иновациите и растежа на предприятията. По-специално по-малките и силно иновативните предприятия са най-засегнати от административната тежест и неефективността на публичната администрация. Например тази година към Белгия, Кипър, Хърватия, Чешката република, Унгария, Латвия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения и Испания се оправят препоръки за намаляване на административната тежест и подобряване на различни аспекти на ефективността и качеството на публичната администрация, по-специално за подобряване на ефикасността на обществените поръчки. Ускоряването на темпа на цифровизацията на обществените услуги ще гарантира високо равнище на обществени услуги в контекста на застаряващото население и подложените на натиск държавни бюджети. Гарантирането на добро икономическо управление чрез отстраняване на слабостите в рамките за борба с корупцията и борба с изпирането на пари е предпоставка за устойчив растеж в дългосрочен план.

Недостигът на умения и тяхното несъответствие с нуждите на пазара могат да бъдат основни инвестиционни пречки. В тази връзка инвестициите в хората са ключово допълнение към инвестициите в иновации, научни изследвания и инфраструктура, като водят до положителни резултати по отношение на човешкия капитал, пригодността за заетост на работната сила и по-голямото социално сближаване. Те, от своя страна, водят до по-добри и по-устойчиви икономически резултати. По-специално повишаването на нивото на уменията и тяхното съответствие с потребностите на пазара на труда е важно за повишаване на производителността и адаптивността на работната сила. Добре функциониращите и приобщаващи системи за образование и обучение могат да спомогнат за предотвратяването или намаляването на рисковете от недостиг и несъответствие на умения, които са скъпи за обществото, както в икономическо, така и в социално отношение, от гледна точка на пропуснатите възможности за растеж и намаляващите възможности за намиране на работа за определени групи от населението.

Повишаването на научноизследователската дейност и иновациите е от основно значение за растежа в Европа. В редица държави членки и региони, например в България, Естония, Латвия, Литва и Румъния, има значителна възможност за засилване на сътрудничеството между предприятията (особено малките и средните предприятия), академичните среди, научните изследователи и представителите на публичния сектор. Публичната подкрепа за радикални иновации и за създаването и разрастването на бързо

развиващи се дружества, наред със стабилни рамкови условия за научноизследователска и развойна дейност от страна на предприятията, води до пазарни възможности и повишаване на капацитета за иновации на икономиката.

Цифровизацията е политически приоритет в Европейския съюз, но са необходими допълнителни своевременни усилия в много държави членки. Цифровизацията е ключов фактор за производителността, конкурентоспособността и растежа. Традиционните сектори и малките и средните предприятия изостават особено много по отношение на своята цифрова трансформация. Този процес трябва да се ускори в ЕС като цяло. Необходима е подходяща подкрепа. Това налага по-добро съгласуване между политиките на Съюза, държавите членки и отделните региони, както и обединяване на публични и частни ресурси за увеличаване на инвестициите и изграждане на по-силни полезни взаимодействия в контекста на цифровата икономика и общество.

Пропуските в екологичната и енергийната инфраструктура имат отрицателно въздействие върху растежа и създаването на работни места. Преходът към въглеродно неутрална, ресурсноефективна и кръгова икономика и свързаният с това процес на декарбонизация изискват значителни инвестиции. В редица държави членки, по-специално в Австрия, Кипър, Франция, Германия, Малта, Нидерландия и Полша, са необходими допълнителни усилия за постигане на целите по отношение на емисиите на парникови газове. В много държави членки са необходими допълнителни инвестиции в инфраструктура за управление на водите и отпадъците. Съчетаването на публични инвестиции със стимули за допълнителни частни инвестиции ще направи възможно постигането на целите на ЕС в тези области. За възхода на кръговата икономика ще са необходими също така регионални и местни публични инвестиции, които ще позволят преобразуването на някои производствени процеси.

Нуждите от капиталови инвестиции се различават в отделните държави членки. За модернизирането на производствения капацитет са необходими инвестиции в основен капитал в някои сектори, региони и държави. Това се отнася по-специално до изоставашите региони, за да могат да продължат да наваксват. Освен това в по-развитите региони и сектори, като автомобилния сектор, са нужни инвестиции за ускоряване на технологичните промени и посрещане на новите предизвикателства. Инвестициите в нематериални активи са особено необходими навсякъде в Съюза, за да се улесни въвеждането на нови технологии.

В няколко държави членки се наблюдава по-нататъшен напредък в укрепването на финансовата стабилност. Предприети са действия за намаляване на необслужваните кредити, укрепване на системите за финансов надзор и подобряване на рамките относно несъстоятелността. Въпреки значителното понижение през последната година, в редица държави членки все още са налице високи равнища на необслужвани кредити. Рентабилността на банките продължава да бъде слаба и засегната от високите съотношения на необслужваните кредити, неадекватните бизнес модели в няколко случая, пренаситените банкови пазари и нестабилността на финансовите пазари (които се появиха отново от първата половина на 2018 г. насам). Надзорът и прилагането на рамките за борба с изпирането на пари продължава да бъде проблем в няколко държави членки. Препоръки в тази насока са отправени към България, Дания, Естония, Латвия, Малта и Швеция. На България, Кипър, Ирландия, Италия и Португалия се препоръчва и допълнително да налят необслужваните кредити. Към България и Кипър също така са отправени препоръки за допълнителни действия за засилване на надзора върху небанковия финансов сектор.

Промените на пазара на недвижимите имоти могат да окажат въздействие върху финансовата стабилност и съответно да наложат действия в някои държави членки. Жилищата често са основният актив на домакинствата, като същевременно жилищните кредити представляват значителен дял от общия размер на кредитите в икономиката. Освен това недостигът на подходящи и достъпни жилища е все по-сериозен проблем в няколко държави членки. В тази връзка на Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Швеция и Обединеното кралство се препоръчва да намалят пречките пред предлагането на жилища и да коригират изкривяванията на своите пазари на недвижими имоти. Тъй като големите равнища на частна задлъжнялост могат да увеличат движенията на пазара на жилища, намаляването на високата задлъжнялост на домакинствата е важно за финансовата стабилност. Поради това на Нидерландия и Швеция се препоръчва да ограничат склонността към задлъжнялост, резултат най-вече от особеностите на данъчната система, като например възможността за приспадане на лихвата по ипотечните кредити.

4. ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЕМЕСТЪР: СЪВМЕСТНО УСИЛИЕ НА ИНСТИТУЦИИТЕ НА ЕС И ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

Държавите членки създадоха европейския семестър по време на икономическата криза, за да координират своите икономически политики през съответната година и да преодоляват икономическите и социалните предизвикателства, с които се сблъскват. Днес Европейският семестър е уникална платформа за диалог по въпросите на икономическата политика със и между държавите членки на ЕС. Той дава възможност на Комисията и държавите членки постоянно да координират приоритетите в икономическата политика. Като част от рамката за икономическо управление, европейският семестър има за цел да се наблюдават, предотвратяват и коригират икономическите тенденции, които могат да отслабят националните икономики или ЕС като цяло. Комисията е в постоянна връзка с държавите членки, многостранно и двустранно, включително със служителите, отговарящи за европейския семестър, в столиците на различните държави.

Този диалог води до общ анализ на Комисията и държавите от ЕС. Всяка година препоръките на Комисията се одобряват от Европейския съвет и се приемат официално от Съвета по икономически и финансови въпроси след обсъждане с други имащи отношение състави на Съвета.

Комисията е разработила инструменти в помощ на държавите членки при изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки. Така например Службата за подкрепа на структурните реформи помага на страните от Съюза да планират и извършват структурни реформи като част от техните усилия за подпомагане на създаването на работни места и устойчивия растеж. Тя координира и осигурява съобразена с конкретните нужди техническа подкрепа на държавите от ЕС в сътрудничество със съответните служби на Комисията. Подкрепата се предоставя по-конкретно чрез Програмата за подкрепа на структурните реформи. Целта е да се помогне на страните от ЕС да изградят по-ефективни институции, по-устойчиви рамки за управление и ефикасни публични администрации. Подобна подкрепа засилва способността на страните от Съюза да изготвят и изпълняват политики в подкрепа на създаването на работни места и устойчивия растеж. Бюджетният инструмент за конвергенция и конкурентоспособност, който понастоящем се обсъждат в Еврогрупата, може да предостави допълнителни стимули за реформи и се основава на предложението на Комисията за нова програма за подкрепа на реформите в многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г.

Крайната отговорност за изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки носят държавите членки.

5. СЛЕДВАЩИ СЪПКИ

Комисията приканва Съвета да одобри предложениа подход за специфичните за всяка държава препоръки за периода 2019—2020 г. и свързаните с това решения съгласно Пакта за стабилност и растеж.

Комисията също така призовава държавите членки да изпълнят изцяло и своевременно препоръките в диалог със социалните партньори, организациите на гражданското общество и другите заинтересовани страни на всички равнища. Комисията ще продължи да работи с държавите членки и заинтересованите страни на национално равнище през целия процес на европейския семестър, за да гарантира широка ангажираност и ефективни последващи действия и изпълнение. Тя също така е готова да предоставя подкрепа за реформите по искане на държавите членки чрез Службата за подкрепа на структурните реформи и да помага на съответните органи да използват средствата от ЕС по най-добрия начин.

Специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър и свързаният тях анализ в докладите по държави служат като подходяща аналитична основа за програмирането на фондовете по политиката на сближаване на ЕС за периода 2021—2027 г. Дискусиите между Европейската комисия и държавите членки следва да продължат, за да се осигури успешно програмиране на средствата от ЕС в съответствие с анализа и препоръките от европейския семестър.

Таблица 1 — ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ВЪПРОСИТЕ, ВКЛЮЧЕНИ В СПЕЦИФИЧНИТЕ ЗА ВСЯКА ДЪРЖАВА ПРЕПОРЪКИ ЗА 2019 Г.

Обща категория	Област на политиката	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL*	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
Публични финанси и данъчно облагане	Фискална политика и фискално управление																												
	Дългосрочна устойчивост на публичните финанси, вкл. пенсиите																												
	Намаляване на данъчната тежест върху труда																												
	Разширяване на данъчната основа																												
	Намаляване на склонността към задължняване																												
	Борба с данъчните измами, подобряване на данъчната администрация и справяне с избягването на данъци																												
Финансов сектор	Финансови услуги																												
	Пазар на недвижимите имоти																												
	Достъп до финансиране																												
	Задължнялост на частния сектор																												
Трудов пазар, образование и социални политики	Законодателство за защита на заетостта и рамка за трудовите договори																												
	Обезщетения за безработица																												
	Активни политики по заетостта																												
	Стимули за работа, създаване на работни места, участие на трудовия пазар																												
	Заплати и определяне на заплатите																												
	Грижи за деца																												
	Здравеопазване и дългосрочни грижи																												
	Намаляване на бедността и социално приобщаване																												
	Образование																												
	Умения и учене през целия живот																												
Структурни политики	Научни изследвания и иновации																												
	Конкуренция и регулаторна рамка																												
	Конкуренция в сектора на услугите																												
	Дълекосябителни и пощенски услуги и местни обществени услуги																												
	Енергетика, ресурси и изменение на климата																												
	Транспорт																												
Публична администрация и бизнес среда	Бизнес среда																												
	Рамка за несъстоятелността																												
	Публична администрация																												
	Държавни предприятия																												
	Гражданско право																												
	Сива икономика и корупция																												

* Не е включена препоръката за продължаване и завършване на реформите в съответствие с ангажиментите за периода след приключването на програмата, поети пред Еврогрупата на 22 юни 2018 г.

■ Политики, включени в препоръките за 2019 г.